

BĄDŹ EKO - ŻYJ W ZGODZIE ZE ŚRODOWISKIEM !

JEDNOLITY SYSTEM SEGREGACJI ODPADÓW

Już od wielu lat na terenie naszej gminy wdrażany jest Jednolity System Segregacji

Odpadów (JSSO). Od tego czasu odpady komunalne zbierane są w podziale na cztery główne frakcje + odpady zmieszane:

- **PAPIER (kolor niebieski)**
- **METALE I TWORZYWA SZTUCZNE (kolor żółty)**
- **SZKŁO (kolor zielony)**
- **BIO (kolor brązowy)**
- **ODPADY ZMIESZANE (kolor czarny)**

PIĄTKA ZA SEGREGACJĘ - Kampania Ministerstwa Środowiska nawiązuje do wprowadzonego w Polsce Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO), zgodnie z którym należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. W ramach prowadzonych działań edukujemy, że dzięki odpowiedniej segregacji, więcej odpadów może zostać poddanych recyklingowi.

Główna zasada Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO) jest jedna – należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Jakie surowce oddzielamy? Są to: metale i tworzywa sztuczne, papier, a także opakowania szklane i odpady biodegradowalne.

SEGREGOWANIE TO NIE WYRZUCANIE! PAPIER, SZKŁO, TWORZYWA SZTUCZNE TO NIE ŚMIECI - TO WARTOŚCIOWE SUROWCE! MOGĄ SIĘ JESZCZE PRZYDAĆ...

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych), zorganizowanym przez naszą gminę przy ulicy Leśnej 1 w Nowej Dębie - czynnego od poniedziałku do piątku w godzinach od 10 do 17 oraz w każdą sobotę od godziny 10 do 13.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

- Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wyrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne.
- Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.
- Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzuć je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO).
- Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

Nadal masz wątpliwości, gdzie wyrzucić konkretny odpad?

Skorzystaj z naszej ściegi. Przeczytaj, wytnij i zachowaj ! Te proste rady pomogą w prawidłowym segregowaniu odpadów w każdym domu !

SENS RECYKLINGU

Większość towarów, które kupujemy w sklepach, jest wykonana z plastiku, szkła, papieru oraz aluminium i innych metali, czyli tworzyw, które możemy ponownie wykorzystać. Posegregowane przestaje być śmieciem – staje się wartościowym surowcem. Zaskoczony? Sprawdź, jak to działa.

Recykling zaczyna się w domu

Za każdym razem, kiedy otwieramy szafkę pod zlewem, stajemy przed istotną decyzją: odzyskać czy zmarnować cenne surowce. Jeżeli oddzielimy odpady surowcowe od resztek jedzenia, to mają one szansę stać się nową ławką w parku, gazetą, watą szklaną czy rowerem.

RECYKLING A OCHRONA PRZYRODY

Recykling to oszczędność ograniczonych zasobów naturalnych, a także zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko. Dla przykładu, recykling aluminium pozwala ograniczyć zanieczyszczenie wody o 97% w porównaniu z cyklem produkcji z rudy. Równocześnie oznacza obniżenie o 95% emisji trujących gazów do atmosfery. Co więcej, przynosi oszczędność ropy naftowej i zużycia energii nawet do 95%. Dzięki recyklingowi jest też mniej wysypisk. Choć bezpośredni koszt wywozu śmieci na składowisko jest tańszy niż ich przetwarzanie, to jednak faktyczne wydatki związane z utrzymaniem składowisk, ograniczaniem ich wpływu na środowisko i rekultywacją przyległych do nich obszarów są znacznie wyższe.

Przydomowy kompostownik

Zasady skutecznego kompostowania

- ➔ Kompostownik postaw w zacienionym miejscu – unikniesz przesuszenia
- ➔ Na początek wysyp gotowy kompost lub ziemię ogrodową zakupioną w sklepie
- ➔ Dorzucaj kolejne odpadki organiczne pozostałe z domu i ogrodu
- ➔ Kolejne warstwy przesyj żyzną ziemią dla usprawnienia procesu rozkładu
- ➔ Pamiętaj o mieszaniu kompostu
- ➔ Przykryj kompostownik warstwą liści lub workiem jutowym, aby zachował ciepło i wilgoć
- ➔ Pilnuj wilgotności kompostownika – suchy zrosz wodą
- ➔ Unikaj przelania, bo może to doprowadzić do gnicia i brzydkiego zapachu
- ➔ Przelany kompost wymieszaj i przelóż niezadrukowanymi kartkami papieru lub opakowaniami po jajkach – tzw. wytłoczkami
- ➔ Kompostownik założony wiosną to żyzna ziemia do jesienno-ogrodka

MASZ KWIATY, KRZEWY I DRZEWA W SWOIM OGRODZIE? ZADBAJ O NIE STOSUJĄC SWÓJ WŁASNY NATURALNY NAWÓZ!

Co to jest kompost?

Kompost, jaki stosujemy w naszych ogrodach, to nawóz organiczny wytwarzany głównie z odpadów roślinnych. Powstaje w wyniku tlenowego rozkładu resztek roślinnych przez mikroorganizmy, czyli w procesie kompostowania w pryzmach kompostowych lub kompostownikach. Kompost stosowany w ogrodzie wzbogaca glebę w próchnicę, sprawia, że gleba staje się przewiewna i pulchna.

Jest bogatym źródłem materii organicznej i zarazem najtańszym materiałem do użyźniania gleby. W przeciwieństwie do nawozów mineralnych i obornika, kompost nie stwarza zagrożenia przenawożenia lub zatrucia środowiska.

Mieszkańcy domów jednorodzinnych posiadający kompostownik zadbają także o swój domowy budżet – fakt kompostowania bioodpadów zwalnia z części opłat za odpady!

MASZ PRZETERMINOWANE LEKI LUB TAKIE, KTÓRE JUŻ NIE SĄ CI POTRZEBNE?

Oddaj je do Punktów Selektywnego Zbierania Przeteterminowanych Leków - specjalne pojemniki znajdują się w niżej wymienionych aptekach:

- Apteka 4 Pory Roku (ul. Kościuszki 1)
- Apteka (ul. Rzeszowska 5)
- Apteka Twoje Leki (Al. Zwycięstwa 3)
- Apteka "Różana" (Al. Zwycięstwa 1B)
- Apteka NOVA (ul. Jasna 7)
- Punkt Apteczny w Chmielowie

www.naszesmeci.pl
#segregujeMY

PAPIER

WRZUCAMY:

- ✓ opakowania z papieru i tektury
- ✓ gazety, czasopisma i ulotki
- ✓ zeszyty, kartony
- ✓ papier biurowy

NIE WRZUCAMY:

- ✗ odpadów higienicznych
- ✗ kartonów po mleku i napojach
- ✗ papieru lakierowanego i powlekanego folią
- ✗ zanieczyszczonego papieru
- ✗ papierowych worków po nawozach
- ✗ i materiałach budowlanych

METALE i tworzywa sztuczne

WRZUCAMY:

- ✓ butelki plastikowe
- ✓ nakrętki, kapsle i zakrętki od słoików oraz butelek
- ✓ plastikowe opakowania, torebki, worki foliowe
- ✓ puszki po konserwach
- ✓ aluminiowe puszki po napojach
- ✓ kartony po mleku i sokach

NIE WRZUCAMY:

- ✗ opakowań po lekach
- ✗ zużytych baterii i akumulatorów
- ✗ opakowań po farbach, lakierach i olejach
- ✗ plastikowych zabawek
- ✗ części samochodowych
- ✗ zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

WRZUCAMY:

- ✓ słoiki i butelki po żywności i napojach
- ✓ szklane opakowania po kosmetykach

*zakrętki i kapsle wrzucamy do metali i tworzyw sztucznych

NIE WRZUCAMY:

- ✗ ceramiki, doniczek, porcelany
- ✗ szkła okularowego, żaroodpornego i hartowanego
- ✗ zniczy z zawartością wosku
- ✗ żarówek, świetlówek i reflektorów
- ✗ szklanych opakowań po lekach, rozpuszczalnikach i olejach silnikowych
- ✗ lusterek i szyb okiennych

BIO

WRZUCAMY:

- ✓ odpady warzywne i owocowe
- ✓ gałęzie, trawę, liście i kwiaty
- ✓ resztki jedzenia (bez mięsa)
- ✓ trociny i korę drzew

NIE WRZUCAMY:

- ✗ ziemi i kamieni
- ✗ popiołu z węgla kamiennego
- ✗ impregnowanego drewna
- ✗ kości i odchodów zwierząt
- ✗ oleju jadalnego
- ✗ płyt wiórowych i pilśniowych

ZMIESZANE

WRZUCAMY:

- ✓ to, czego nie można wrzucić do pozostałych pojemników i co nie jest odpadem niebezpiecznym

NIE WRZUCAMY:

- ✗ przeterminowanych leków i chemikaliów
- ✗ zużytego sprzętu elektronicznego i AGD
- ✗ zużytych baterii i akumulatorów
- ✗ mebli i innych odpadów wielkogabarytowych
- ✗ odpadów budowlanych i rozbiórkowych
- ✗ zużytych opon

ZASADY PRAWIDŁOWEJ SEGREGACJI ODPADÓW – ZACHOWAJ ! Plastik, papier, bio i szkło, segregacja to jest to !

JAKIE PRODUKTY POWSTAJĄ Z SUROWCÓW UZYSKANYCH Z RECYKLINGU?

- 🌱 Filtry do kawy
- 🌱 Opakowania do jajek
- 🌱 Klosze oświetleniowe i abażury
- 🌱 Taśmy maskujące/ochraniające
- 🌱 Maseczki ochronne
- 🌱 Produkty higieny osobistej (ręczniki papierowe, papier toaletowy)
- 🌱 Papier gazetowy (drukarski)

- 🌱 Opakowania z tworzyw sztucznych (butelki PET)
- 🌱 Opakowania, Folie
- 🌱 Włókna do produkcji ubrań, dywanów
- 🌱 Wkłady do filtrów samochodowych i przemysłowych
- 🌱 Maty do stabilizacji dróg i wałów przeciwpowodziowych
- 🌱 Meble ogrodowe, zabawki, długopisy, ramy okienne z PVC, ogrodzenia, słupki drogowe

- 🌱 Opakowania szklane
- 🌱 Kafelki i płyty kuchenne
- 🌱 Szkła optyczne
- 🌱 Materiały budowlane

- 🌱 Nawóz dla roślin
- 🌱 Kompost
- 🌱 Biogaz

PUNKT SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK)

Do PSZOK oddajemy:

- 🌱 **PRZETERMINOWANE LEKI** oddajemy do apteki posiadającej odpowiedni do tego celu pojemnik
- 🌱 **ZUŻYTE BATERIE I AKUMULATORY** oddajemy do PSZOKU lub do specjalnych pojemników (można je znaleźć w szkołach i przedszkolach, w budynku UMIG)
- 🌱 **STRZYKAWKI I IGŁY** oddajemy do PSZOK, do pojemników w przychodniach zdrowia itp.

- 🌱 zużyte baterie i akumulatory
- 🌱 zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, AGD/RTV, meble i odpady wielkogabarytowe
- 🌱 zużyte opony
- 🌱 odpady budowlane i rozbiórkowe
- 🌱 drewno i surowce lakierowane
- 🌱 farby i chemikalia
- 🌱 żarówki i świetlówki

KUPUJĘ ODPOWIEDZIALNIE... I ŚMIECĘ MNIEJ!

PLANOWANIE ZAKUPÓW

Robiąc listę zakupów, warto odpowiedzieć sobie na zasadnicze pytania: **czy naprawdę tego potrzebuję?** A może to, co mam, nadal działa albo da się zreperować? Kupując tylko to, co nam potrzebne, możemy nie tylko ograniczyć ilość śmieci, ale również zużycie energii, surowców i wody potrzebnych podczas produkcji.

TOWARY NIEPAKOWANE

Podczas codziennych zakupów starajmy się wybierać produkty, które można kupić bez opakowania, np. **warzywa, owoce, mięso czy pieczywo**. W tym celu warto wybrać się z wizytą na bazar, do piekarni, warzywniaka czy sklepu mięsnego. Wybierając lokalne produkty otrzymujemy świeższe towary, których transport do miejsca ostatecznej sprzedaży nie wiązał się z przewozem na duże odległości, dzięki czemu ograniczamy emisję gazów cieplarnianych. Niepakowane towary możemy kupić też w supermarkecie, wybierając **towar ze stoisk** zamiast pakowane towary z półki. Każda taka decyzja sprawia, że w naszym koszu ląduje mniej foliowych opakowań i styropianowych tacek, które później przeważnie trafiają na wysypiska.

TOWARY PAKOWANE

Oczywiście nie wszystkie towary jesteśmy w stanie kupić bez opakowania. Wybierajmy takie, które są pakowane w materiały biodegradowalne lub podlegają recyklingowi. **Najlepiej wybierać opakowania wykonane ze szkła i aluminium**. Są to materiały, które można przetwarzać nieskończoną ilość razy. To lepsze rozwiązanie niż wybór opakowań plastikowych, które pomimo, że również mogą być przetwarzane, to ich żywotność jest krótsza, a ich rozkład potrafi trwać nawet tysiące lat. Jeżeli to możliwe unikajmy plastikowych opakowań pokrytych folią termozgrzewalną – w tej formie nie nadają się do przetworzenia. Przetworzeniu nie ulega też czarny plastik. **Papier również można przetworzyć** i wykorzystać ponownie. Można go odzyskać nawet z kartonów po mleku czy sokach – obecnie technologia pozwala na odzyskanie około 70% surowca użytego przy jego produkcji. Ale pamiętajmy – zazwyczaj tego typu opakowania wyrzuca się do pojemników na tworzywa sztuczne, a nie do papieru. Jeśli jest taka możliwość, **dobrze jest także kupować jedno większe opakowanie** tego samego produktu zamiast kilku mniejszych. Jest to doskonały sposób na ograniczenie produkcji zbędnych odpadów. Co więcej – duże opakowania w ogólnym rozrachunku najczęściej okazują się tańsze, a zakupiony towar starcza nam na dłużej.

TORBY NA ZAKUPY

Pamiętajmy, żeby na wyprawę do sklepu iść z **własną torbą wielokrotnego użytku**. Im rzadziej korzystać będziemy z plastikowych toreb dostępnych w każdym markecie, tym mniej śmieci wyląduje w koszu. Jeśli zapomnimy własnej torby, nie bierzmy cienkich jednorazówek – w prawie każdym sklepie można dostać duże i solidne torby plastikowe, które będziemy mogli wykorzystać do innych celów – np. jako torbę na segregowane surowce.

PRODUKTY WIELOKROTNEGO UŻYTKU I NA WYMIENNE WKŁADY

Kiedy to możliwe, **nie kupujemy jednorazówek** i korzystajmy z produktów, które można użytkować wielokrotnie. Przykład? Wystarczy przynieść do pracy własny nóż i widelec, zamiast korzystać z plastikowych dostarczanych wraz zamówionym lunchem. Z kolei kupując **kawę na wynos**, możemy poprosić o przelanie jej do naszego własnego kubka termicznego, który nie tylko jest bardziej ekologiczny, ale też o wiele dłużej trzyma ciepło i nie parzy w ręce. Jeżeli chodzi o towary, które się zużywają, również mamy wybór. Zamiast **papierowych ręczników**, możemy korzystać z materiałowej ściereczki. Zamiast za każdym razem kupować dozownik z mydłem w płynie, możemy kupić go raz, a później uzupełniać mydło z saszetek. **Zamiast używać jednorazowych maszynek** do golenia, można przetrzeć się na maszynkę na wymienne ostrza.

WIĘKSZE ZAKUPY

Chociaż to właśnie podczas codziennych zakupów produkujemy najwięcej śmieci, to potencjalnie **większe zagrożenie dla środowiska mogą mieć decyzje o wymianie regału, pralki czy telewizora**. Szkodliwe dla środowiska mogą być zwłaszcza te ostatnie, czyli sprzęt RTV/AGD, do którego produkcji wykorzystuje się związki chemiczne i wiele rzadkich metali. Dlatego zawsze warto zorientować się, czy sprzęt elektroniczny z drugiego obiegu nie zaspokoi naszych potrzeb. Kupując używany sprzęt RTV/AGD, warto zwrócić uwagę na jego klasę energetyczną. Zastanówmy się też, czy będziemy na tyle regularnie korzystać z danego przedmiotu, że warto go kupić. Być może wystarczy zapytać sąsiada, czy może nam pożyczyć np. jakieś narzędzie.

No dobrze – a co zrobić z meblami, które są już wytarte i nie pasują do wnętrza świeżo wyremontowanego mieszkania? Zastanów się, czy zamiast kupować nową kanapę czy fotel, nie lepiej je odświeżyć, np. poprzez wymianę obić.

Niepotrzebne ubrania zawsze możemy oddać komuś, kto ich potrzebuje albo przerobić na nowe. Drugie życie można nadać również wielu innym ulubionym przedmiotom. Nie dość, że nie wytwarza się przy tym nowych śmieci, to można zyskać odnowione, wartościowe przedmioty, z których radość może być taka sama, jeśli nie większa, niż z nowo zakupionych.

WYMIENI SIĘ

Niepotrzebny **sprzęt elektroniczny** możemy również oddać lub sprzedać. Zasada jest prosta – jeżeli czegoś nie potrzebujesz – podaj to dalej. Jest wiele sposobów, żeby oddać przedmioty, których nie potrzebujemy w dobre ręce. Można spróbować **wziąć udział w dzielnicowej wyprzedaży**, można też skorzystać z internetowych portali wymiany sąsiedzkiej. Kto wie – może sami znajdziemy tam coś dla siebie.

Wszelkie nieprawidłowości związane ze zbieraniem i odbieraniem odpadów komunalnych można zgłaszać osobiście lub telefonicznie do Urzędu Miasta i Gminy Nowa Dęba, do Biura Obsługi Klienta lub do Referatu Spraw Komunalnych ul. Rzeszowska 3, tel. 15 846 26 71.